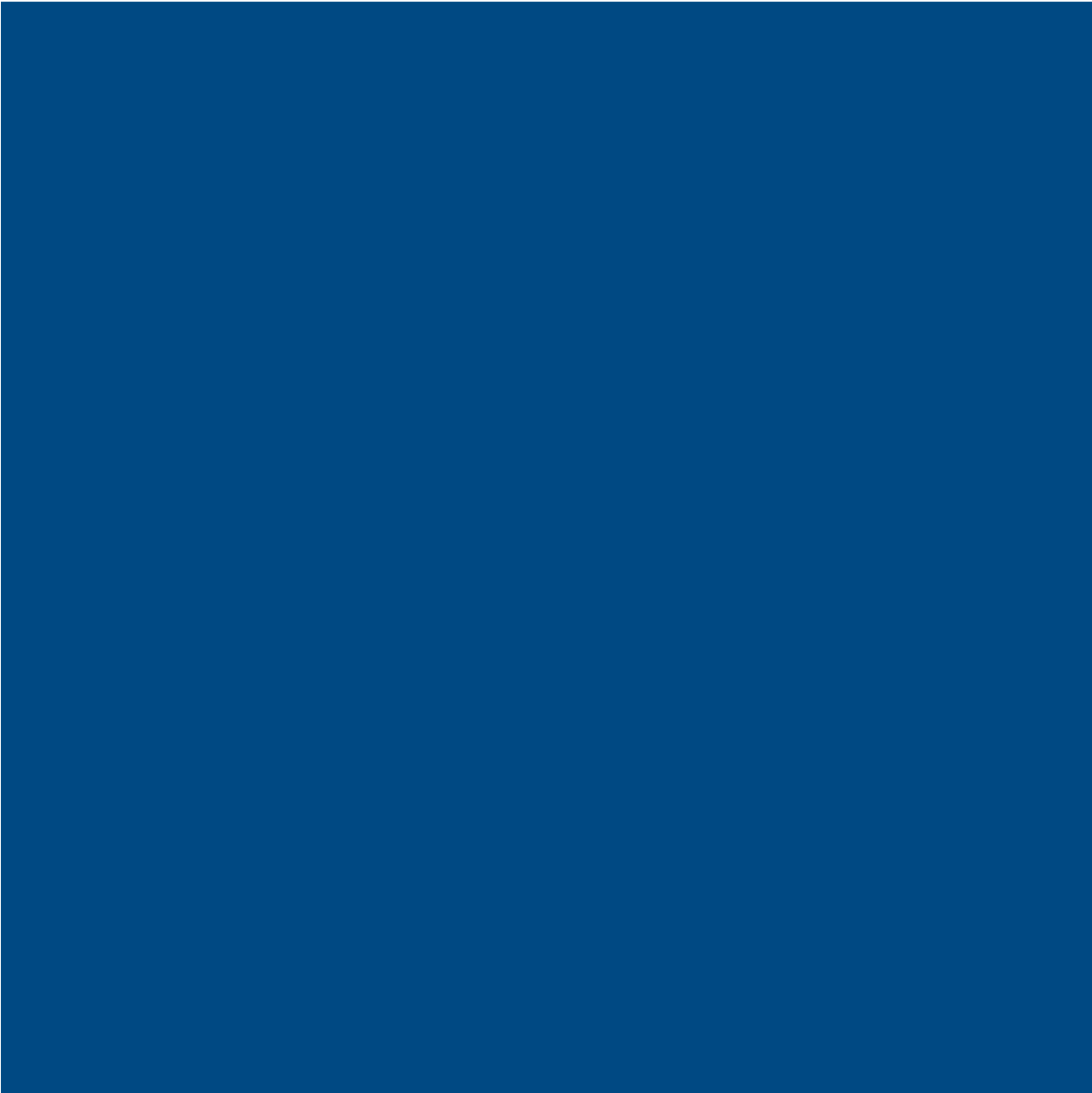

Kuba

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Utvecklingssamarbetets bakgrund och omfattning	4
1.1 Bakgrund om utvecklingssamarbetet med Kuba	4
1.2 Utvecklingssamarbetets omfattning	4
2. Inriktning och projekt	5
2.1 Ekonomiområdet	5
2.1.1 Utbildning av funktionärer	5
2.1.2 Ekonomiska basdata och nationalräkenskaper	6
2.1.3 Studie om kunskapsbaserad ekonomi	7
2.1.4 Interamerican Dialogue	7
2.1.5 Mikrokrediter till småföretagsamhet genom UNDP	7
2.2 Övriga insatser för erfarenhetsutbyte och dialogfrämjande	8
2.2.1 Utbildning i mänskliga rättigheter	8
2.2.2 Samarbete med Institutionen för socialarbete vid Göteborgs universitet	8
2.2.3 Kubansk nutidshistoria	8
2.2.4 Seminarium om välfärdspolitik	9
2.2.5 Statistik	9
2.2.6 Civila samhället	9
2.3 Kontraktsfinansierat tekniskt samarbete	10
2.3.1 Strålskydd	10
2.4 Start Syd-programmet i Latinamerika	10
2.5 Kubanskt deltagande i Sidas International Training Programme, ITP	10
2.6 Kulturutbyte	10
2.7 Humanitärt stöd och katastrofhjälp	11
3. Övrigt utvecklingssamarbete med Kuba	12
3.1 EU-kommissionen	12
3.2 Svenska enskilda organisationer	12
3.3 FN-systemet	13
3.4 Övriga givare	13
4. Administration, bemanning	14
Bilaga 1	15
Bilaga 2	17
Bilaga 3	21
Bilaga 4	22

Utgiven av Sida 2004

Avdelningen för Latinamerika

Författare: Sveriges ambassad, Havanna

Tryckt av Edita Sverige AB, 2004

Artikelnummer: SIDA3736sv

Denna publikation kan laddas hem/beställas från www.sida.se/publikationer

Sammanfattning

Denna rapport ger en överblick över de beslut och riktlinjer som styr utvecklingssamarbetet samt Sidas verksamhet vad gäller Kuba år 2003. I motsvarande rapport för 2001 finns en mer utförlig historisk tillbakablick över det svenska biståndets utveckling på Kuba.

1. Utvecklingssamarbetets bakgrund och omfattning

1.1 Bakgrund om utvecklingssamarbetet med Kuba

Den 12 oktober 1995 beslutade regeringen att Sida ”genom internationella och svenska institutioner och organisationer får stödja initiativ i Kuba som *bidrar till att skapa förutsättningar för ekonomisk och politisk systemöppning och som främjar demokratiska reformer och respekten för mänskliga rättigheter*” (se bilaga 1). EUs Råd antog i december 1996 en s k gemensam ståndpunkt vad gäller relationen till Kuba. Ståndpunkten styr även utvecklingssamarbetet och anger att ”målet för Europeiska Unionen i dess förbindelser med Kuba är att uppmuntra en övergångsprocess till pluralistisk demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, samt en hållbar återhämtning och förbättring av det kubanska folkets levnadsstandard” (se bilaga 2).

1.2 Utvecklingssamarbetets omfattning

Från regeringsbeslutet 1995 och fram till och med 2002 utbetalades totalt 75,6 miljoner kronor till utvecklingssamarbetet på Kuba. 2003 uppgick utbetalningarna till 21.644.000 SEK, kulturutbyte och internationella kurser inräknade.

Sverige har inget bilateralt samarbetsavtal för biståndet till Kuba. När Kuba i april grep och fängslade 75 oliktankande och avrättade tre båtkapare, protesterade EU:s medlemsstater på olika sätt, bland annat genom att bjuda in dissidenter till nationaldagsmottagningar. Detta föranledde Fidel Castro att på den kubanska helgdagen den 26 juli förklara att Kuba avstår från EU:s bistånd. Detta uttalande kom senare att preciseras; Kuba avstår från alla bilaterala projekt med EU:s medlemsstater. Däremot kan projekt som administreras av FN-systemet, stiftelser, enskilda organisationer, solidaritetsrörelser, autonoma regioner, lokala regeringar och det privata näringslivet fortsätta.

Det svenska utvecklingssamarbetet har möjligen försvårats, men inte direkt förhindrats av det kubanska beslutet. Samtliga svenska projekt administreras av FN, universitet, enskilda organisationer eller andra fristående svenska och internationella institutioner, och har kunnat fortgå. Eftersom representanter för den kubanska regeringen vägrade träffa representanter för den svenska regeringen i biståndssammanhang, har dock ambassadens roll i utvecklingssamarbetet under den andra halvan av 2003 av nödvändighet påverkats (se även avsnitt 3.1).

2. Inriktning och projekt

Utifrån det svenska regeringsbeslutet och den europeiska gemensamma ståndpunkten, bedriver Sida ett begränsat program för utvecklings-samarbetet med Kuba, där det centrala är överföring av kunskaper, utbyte av erfarenheter och kontaktskapande verksamhet.

Den av regeringen fastställda regionstrategin för Centralamerika och Karibien 2001–2005 anger ramarna för verksamheten. Enligt strategin ska ambitionen vara att ge ”ett fortsatt begränsat bistånd syftande till att stimulera erfarenhetsutbyten med omvärlden och för att skapa förutsättningar för utvecklingsfrämjande reformer”.

Grunden för denna typ av bistånd är tilltron till de demokratiska arbetsmetoderna och till det goda exemplets makt. I projekten eftersträvas att den kubanska motparten ges tillgång till alternativa erfarenheter av ekonomi, demokratiskt och decentraliserat beslutsfattande, samt folkligt deltagande. Aktörer med potential att verka för förändringar kan därigenom stärkas och uppmuntras. Ett brett spektrum av samarbetspartners eftersträvas.

Mot bakgrund av den uppkomna situationen, syntes FN-organen under 2003 ha fått en särskilt viktig roll för ett samordnat och effektivt utvecklingssamarbete och som dialogpartner med Kuba. Sveriges redan tidigare goda samarbete med UNDP fördjupades därför.

Under 2003 avsåg mer än hälften av utbetalningarna olika insatser på det ekonomiska området.

2.1 Ekonomiområdet

2.1.1 Utbildning av funktionärer

I ett samarbete med det statliga universitetet i Uruguay har ett utbildningsprogram i nationalekonomi utvecklats. Syftet är att överföra kunskap och erfarenheter om ekonomisk analys och politik från marknadsbaserade ekonomier. Programmet utformades ursprungligen som ett triangelsamarbete mellan Kuba, och universitet i Sverige och i den latinamerikanska Sydkonen, framför allt i Uruguay och Chile. Målgruppen är kubanska ekonomer och funktionärer inom ekonomi- och finansministerierna, samt centralbanken. Under åren 1996–2001 deltog 850 kubaner i olika former av utbildningar inom programmet, vars kostnad uppgick till 26,8 MSEK.

I juni 2002 ingick Sida och Institutionen för nationalekonomi vid universitetet i Montevideo ett nytt treårsavtal för perioden 2002–2004. Det nya avtalet omfattar stöd med 18,6 MSEK. Programmet är en fortsättning av tidigare verksamhet, men innehåller också nya komponenter, t ex kurser i Argentina och erfarenhetsutbyte med Vietnam.

Sammantaget innebär den nya programfasen:

- fem teoretisk-praktiska kurser i ekonomisk politik, i Uruguay, Chile och Argentina, för totalt 90 kubanska tjänstemän
- sju fördjupningskurser i olika ämnen för totalt 270 tjänstemän
- fyra forskningsprojekt på det nationalekonomiska området
- publikation av tre läroböcker i nationalekonomi
- kubanska forskares och tjänstemäns deltagande i internationella ekonomiska seminarier
- tre seminarier för erfarenhetsutbyte mellan Kuba och Vietnam, i Stockholm, Havanna och Hanoi

Utbetalningarna under 2003 uppgick till SEK 7.200.000.

2.1.2 Ekonomiska basdata och nationalräkenskaper

Sverige finansierade under åren 1996–2001 en omfattande studie av den kubanska ekonomin, genomförd av FNs ekonomiska kommission för Latinamerika, CEPAL. Studien pekade bland annat på att de kubanska nationalräkenskaperna inte omfattade de nya ekonomiska aktörerna och därför inte var tillförlitliga. Trots att Kuba har både infrastruktur och erfarenhet när det gäller nationell statistik, har nationalräkenskaperna inte anpassats till den internationellt använda FN-normen SNC-93, och är därför inte jämförbara med andra länders.

Studien framhöll behovet av att ha pålitliga faktaunderlag för att fatta korrekta beslut om den ekonomiska politiken. CEPAL utarbetade därför i samarbete med den kubanska statistikmyndigheten ONE, *Oficina Nacional de Estadísticas*, ett program för att förbättra bland annat kalkylmetoder och klassificeringar. Sida anslog år 2001 6 MSEK till programmet.

Målen är att:

- utbilda personal inom den kubanska statsförvaltningen i hantering och vidareutveckling av nationalräkenskapssystemet
- strukturera om den ekonomiska statistik som ONE ansvarar för och analysera övriga officiella informationskällor
- aktualisera de ekonomiska klassificeringarna enligt riktlinjerna för SCN-93
- fastställa ett nytt basår för att erhålla tidsserier som stämmer överens med SCN-93

Målgruppen är ekonomi- och finansministerierna, statistikmyndigheten och centralbanken. CEPAL administrerar programmet, som inleddes 2002 och beräknas pågå till och med 2004. Under 2003 utbetalades SEK 1.500.000.

2.1.3 Studie om kunskapsbaserad ekonomi

IKED, *International Organisation for Knowledge Economy and Enterprise Development*, i Malmö och Universitetet i Havanna har beviljats totalt SEK 2.560.000 för ett tvåårigt projekt, som ska försöka identifiera svagheter och styrkor i Kubas aktuella innovativa system och utbilda en ny generation kubanska ekonomer i den kunskapsbaserade ekonomin. Projektet har som målsättning att underlätta Kubas integration i ett globalt system, där landets kunskapsbaserade ekonomi kan utvärderas, mätas och följas upp, samt jämföras med andra länders. Utbetalningen under 2003 uppgick till SEK 836.000.

2.1.4 Interamerican Dialogue

Inter-American Dialogue, IAD, är en amerikansk tankesmedja och mötesplats för intellektuella och politiker i den amerikanska hemisfären. IAD har väl etablerade kontakter på högsta nivå bland beslutsfattare, akademiker och finansiella institutioner i Latinamerika och USA. Sida har sedan år 2000 gett stöd till IAD för dess ansträngningar att få till stånd en dialog mellan Kuba och IFI, *International Financial Institutions*, dvs Världsbanken, Internationella Valutafonden (IMF) och Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB). En arbetsgrupp med representanter från IFI och IAD har bildats, för att bedriva analysarbete och hålla kontakt med officiella aktörer inom Kubas ekonomi. Ett konkret resultat av IADs arbete är att företrädare för IFI de senaste fyra åren kunnat delta och göra presentationer vid det årliga stora ekonomiseminarier som anordnas i Havanna. Sidas bidrag under 2003 uppgick till SEK 550.000.

2.1.5 Mikrokrediter till småföretagsamhet genom UNDP.

I slutet av 2002 beslutade Sida stödja UNDPs *Programme for Human Development at the Local Level, PDHL*. Programmet, som inleddes 1999 och som fått stöd från Italien, Spanien, Schweiz, Storbritannien, Belgien och Frankrike, har som målsättning att etablera en mekanism för integrerad, uthållig utveckling, med folkligt deltagande, på lokal nivå, i enlighet med Millenniemålen. De lokala ekonomiska aktörerna ska stärkas genom stöd till nytänkande och innovationer inom fyra områden:

1. Teknisk och administrativ decentralisering.
2. Kvalitativ och kvantitativ förbättring av social service.
3. Lokal ekonomisk utveckling.
4. Ett integrerat jämställdhetsperspektiv.

Det svenska stödet på SEK 870.000 ska stimulera lokala entreprenörer genom att tillhandahålla verktyg och mekanismer för att identifiera, formulera och genomföra småföretagsamhet. Stödet ska användas till:

- en fond för mikrokrediter
- ett utbildningsprogram för lokala aktörer i att göra affärsplaner och tänka affärsmässigt
- erfarenhetsutbyte mellan Kuba och Centralamerika kring lokal ekonomisk utveckling med folkligt deltagande

Ett antal mikrokrediter har beviljats under 2003. En konsult från brasilianska SEBRAE (brasiliansk institution till stöd för små och medelstora företag) har varit i Kuba vid flera tillfällen under 2002 och 2003 för att utbilda i småföretagsamhet. I november 2003 besökte en grupp kubaner Sida-finansierade projekt för lokal utveckling i Centralamerika.

2.2 Övriga insatser för erfarenhetsutbyte och dialogfrämjande

2.2.1 Utbildning i mänskliga rättigheter

Sida har sedan många år ett samarbete med det välkända och respekterade interamerikanska institutet för mänskliga rättigheter, IIDH, i Costa Rica. 43 kubaner hade fram till och med 2002 deltagit i IIDHs kurser i mänskliga rättigheter, eller andra MR-aktiviteter. Av dessa var 16 jurister, 14 representanter för ministerier eller parlamentet, och 13 från olika organisationer i det civila samhället (från massorganisationer till MR-organisationer).

Sedan 1996 har IIDH samarbetat med den nationella sammanslutningen för jurister på Kuba, Unión Nacional de Juristas de Cuba, UNJC, med ett program som främst omfattar seminarier och kurser på området mänskliga rättigheter. Tre böcker har publicerats, bland annat en sammanställning av de internationella MR-instrument som Kuba anslutit sig till. Sidas bidrag till IIDHs arbete på Kuba 2003 uppgick till SEK 150.000.

2.2.2 Samarbete med Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet

1998 inleddes kontakter mellan Institutionen för socialt arbete vid Göteborgs universitet och en forskargrupp vid den sociologiska institutionen vid Havannas universitet. Den nybildade forskargruppen inriktade sitt arbete på sociala problem och socialt arbete. Sida finansierade ett akademiskt utbyte mellan de båda institutionerna under år 2000. Detta utbyte fortsatte, med separat finansiering från Linnaeus-Palme-programmet, medan Sida beslutade att finansiera ett tvåårigt gemensamt forskningsprojekt med SEK 410.000. Forskningen fokuserar på:

- det professionella sociala arbetets teorier och metoder
- omsorg om särskilt utsatta grupper
- kön och socialt arbete

Det första seminariet ägde rum i Göteborg den 26–30 augusti 2002, och nästa i Havanna i april 2003. 2003 beslutades att ge ett tilläggsstöd till projektet för utgivning av gemensam antologi/lärobok om socialt arbete. Utbetalningen 2003 uppgick till SEK 337.000.

2.2.3 Kubansk nutidshistoria

Southamptons universitet i England fick 2003 ett stöd på 170.000 SEK för det samhällsvetenskapliga forskningsprojektet ”*Cuban Voices: Histories, Testimonies, Memories. Cultivating Civil Society*”. 10 kubanska forskare inom historia och sociologi, samt lika många forskare i Europa och Nordamerika, alla med erfarenhet av arbete med *oral history* (muntligt förmedlad historia) har som målsättning att samla in vittnesmål om folkliga synsätt på landets nutidshistoria och hur revolutionen 1959 påverkade människors liv.

2.2.4 Seminarium om välfärdspolitik

Den 2–4 april 2003 genomfördes i Havanna ett seminarium om ”*Social Achievements in Cuba and the Future of the Welfare State in Sweden in the Globalisation Era*”. Från kubansk sida deltog 40 personer från universitetet i Havanna, från olika forskningsinstitut, samt från myndigheter som handlägger sociala frågor. Tio forskare från universiteten i Stockholm, Göteborg och Uppsala representerade Sverige. Seminariet anordnades av CEE, *Centre for European Studies* i Havanna, ITTC, *International Technology Transfer Consultants*, i Lund och IKED, *International Organisation for Knowledge Economy and Enterprise Development*, i Malmö. Sida och Svenska Institutet finansierade seminariet med sammanlagt knappt 400.000 SEK.

2.2.5 Statistik

Inom ramen för CEPALs samarbete med ONE (se avsnitt 2.1.2) genomfördes under 2003 ett studiebesök på SCB i Sverige. Besöket resulterade i planer på ett fortsatt utbyte mellan SCB och ONE.

2.2.6 Civila samhället

Utbyte har också skett mellan olika organisationer och kyrkor i Sverige och på Kuba. Till exempel fick Svenska kyrkan stöd med SEK 335.000 för ett ungdomskörutbyte mellan svenska och kubanska kyrkor. En delegationsresa till Kuba ägde rum i december 2003. Förhoppningen är att ett mer långvarigt samarbete ska utvecklas, där det musikaliska utbytet är ingången till ett arbete kring kyrkans roll i samhället.

Olof Palmes Internationella Center beviljades 2002 ett bidrag på SEK 700.000 för sitt samarbete med *Cuban Committee for Democracy*, CCD, i USA. CCD, som grundades av dialoginriktade exilkubaner, arbetar för en fredlig försoningsprocess, för demokratisering av Kuba, samt för en normalisering av relationerna mellan USA och Kuba. Arbetet bedrivs genom två kontor; ett i Washington för lobbyverksamhet och ett i Miami för övrig verksamhet. Det aktuella projektet har som mål att stärka dialogen mellan de moderata exilkubaner som representeras av CCD och regeringsrepresentanter i Havanna, samt fortsätta arbetet med lobbyverksamhet.

Grafiska Fackföreningen i Stockholm fick SEK 77.000 för att under 2003 genomföra ett besöksutbyte med företrädare för Lättindustriarbetarförbundet på Kuba. Vid ett besök i Havanna i januari och ett svarsbesök i Stockholm i maj diskuterades ett samarbete inom följande områden:

- utbyte av fackliga erfarenheter och arbetssätt
- fackligt arbete och globaliserad ekonomi
- internationellt fackligt arbete
- skapande av kontaktnät på lokal och regional nivå

Disussionerna utmynnade i en gemensam handlingsplan och en ansökan till Sida om fortsatt stöd.

2.3 Kontraktsfinansierat tekniskt samarbete

Denna biståndsform finansierar kunskapsöverföring genom svenska experter till kubanska myndigheter och institutioner. KTS förutsätter viss egenfinansiering från mottagarlandets sida, samt förmåga att definiera kravprofiler för de tjänster som efterfrågas och att delta i upphandling av dessa.

2.3.1 Strålskydd

I slutet av år 2000 godkände Sida bidrag på 4 MSEK till ett projekt-samarbete mellan Statens Strålskyddsinstitut, SSI, och det kubanska centret för strålskydd, *Centro de Protección e Higiene de las Radiaciones*, CPHR. Samarbetet inleddes i februari 2001. Den första fasen avslutades med ett seminarium i Havanna i februari–mars 2002. Fas två inleddes i mars 2002 och avslutades med ett seminarium i Havanna i juni 2003. Insatsen är huvudsakligen en utbildningsinsats på strålskyddsområdet och omfattar 9 praktiktjänstgöringar och 9 vetenskapliga besök av kubanska specialister på svenska institutioner, samt 18 expertmissioner av svenska experter på kubanska institutioner.

2.4 Start Syd-programmet i Latinamerika

Kuba ingår i Start Syd-programmet i Latinamerika, som under 2002 hade en budget på drygt 3 MSEK. Programmet erbjuder kredit-möjligheter för svenska företag som vill starta affärsprojekt. Målet är att bidra till en effektiv överföring av kunskap och kompetens till företagen i de aktuella länderna. Inga insatser har kommit igång på Kuba.

2.5 Kubanskt deltagande i Sidas International Training Programme, ITP

Det finns ett stort intresse från kubansk sida för deltagande i de internationella kurser som ingår i Sidas International Training Programme. Under 2003 deltog 8 kubaner till en ungefärlig kostnad av 725 000 SEK.

2.6 Kulturutbyte

År 2002 inleddes ett intensifierat kulturutbyte mellan Sverige och Kuba, administrerat av Svenska Institutet och olika kubanska motparter, bland andra kulturstiftelsen Fundación Ludwig. Planen för ett treårigt utbyte omfattar områdena dans, teater, litteratur, film, musik, konst/design och museiverksamhet. Under 2003 besökte åtta kubaner Sverige och 16 svenskar Kuba. Bland annat genomfördes en svensk filmvecka. En svensk koreograf satte upp en dansföreställning med en grupp kubanska dansare. En utställning om svensk design förbereddes. Under hela året arbetade SI och Svenska Författarförbundet i samarbete med kubanska författarförbundet UNEAC med en specialutgåva av den kubanska tidskriften *Unión*. Ett urval av poesi, debattartiklar, drama och romaner, ska spegla det svenska samhället av idag och aktuell svensk kulturdebatt.

Inom ramen för Svenska Institutets aktiviteter på Kuba skedde också utbyte på samhällsområdet, framför allt vad gäller förebyggande arbete och behandling av HIV/AIDS, med Karolinska Institutet och det kubanska hälsoministeriet. Kostnaderna för kulturutbytet med Kuba uppgick under 2003 till 764.000 SEK.

2.7 Humanitärt stöd och katastrofhjälp

Ett år efter de svåra skadeverkningarna av orkanen Michelle drabbades Kuba i september och oktober 2002 av orkanerna Isidore och Lili. Värst utsatt blev provinsen Pinar del Río. Mer än 75.000 bostäder förstördes helt eller delvis. Sida beslutade under 2003 att bevilja UNDP 4 MSEK för återuppbyggnad av 71 bostäder, samt vatten- och avloppssystemet, i byn Cortés. Arbetet var vid Sidas besök i mars 2004 i full gång och förutses, med en viss försening, vara färdigt i maj 2004.

3. Övrigt utvecklings-samarbete med Kuba

Utvecklingssamarbetet med Kuba har, enligt UNDPs senaste sammanställning, ökat från 66,4 MUSD 1997 till 96,6 MUSD år 2001. Närmare en tredjedel består av katastrofhjälp och humanitärt bistånd. Därefter kommer institutionellt stärkande/decentralisering, 15 procent, och social utveckling, 14 procent.

3.1 EU-kommissionen

EU-kommissionen var 2001 den största givaren med 28, 7 MUSD, motsvarande 30 procent av det totala utvecklingssamarbetet med Kuba. Kommissionen gav tidigare främst humanitärt stöd till Kuba (86 MEuro fram till 2001). År 2000 beslutade kommissionen att fasa ut det humanitära stödet och koncentrera utvecklingssamarbetet på ekonomiska reformer och det civila samhällets utveckling.

I mars 2003 invigde kommissionen en EU-delegation i Havanna. Strax därefter påbörjades den kedja av händelser som ledde till att Kuba tackade nej till de bilaterala EU-projekten (se avsnitt 1.2). För kommissionen har detta inneburit att en rad projekt stoppas. Några av de större stoppade projekten kommer att återupptas, men istället administreras av UNDP. Sammanlagt ledde detta till att EU-kommissionens bistånd till Kuba 2003 låg på en något lägre nivå än åren dessförinnan, 14 MUSD. Medlemstaterna gjorde 2003 totalt utbetalningar på drygt 35 MUSD.

3.2 Svenska enskilda organisationer

Erikshjälpen är för närvarande den enda svenska enskilda organisation som har representation i Kuba. Erikshjälpen har främst arbetat i de centralt belägna provinserna Sancti Spíritus och Ciego de Avila, med ett EU-finansierat projekt för att förse ett 20-tal dagcenter och ålderdomshem med vattencisterner, spisar, kylskåp och fläktar. Med egna medel och medel från "Världens barnkampanj" har Erikshjälpen dessutom finansierat ett skolkök för drygt 6000 elever och gett stöd till en dövskola. Under 2003 förhandlade Erikshjälpen med UNDP och biståndsmyndigheten MINVEC, *Ministerio de la Inversión Extranjera y la Colaboración Económica*, om ett samarbete inom ramen för PDHL (se avsnitt 2.1.6) i Sancti Spiritus.

Under 2003 inkluderade Diakonia ett pilotprogram på Kuba i sin ansökan till Sida om stöd i Latinamerika.

3.3 FN-systemet

FN-systemet svarade 2001 för ett utvecklingssamarbete med Kuba på 17,7 MUSD, vilket motsvarade 18 procent av det totala biståndet. UNDP betalade ut 7 MUSD av egna medel, en ökning med 73 procent jämfört med föregående år. Detta hänger främst samman med *Programme for Human Development at the Local Level* (se avsnitt 2.1.6). Näst störst av FN-organen är World Food Programme, med utbetalade 2,4 MUSD. Därefter kommer UNFPA och UNICEF, båda strax under 2 MUSD, samt WHO.

3.4 Övriga givare

Bilaterala projekt stod för hälften av det totala biståndet, 47,6 MUSD år 2001. Störst bland de enskilda givarländerna var Kanada och Spanien. Kanada och Frankrike är de enda länderna för vilka Kuba är ett prioriterat samarbetsland. Kanada, Spanien och Frankrike har pågående samarbetsavtal med Kuba. Under 2003 förändrades situationen för det europeiska biståndet drastiskt och så gott som samtliga bilaterala projekt med EUs medlemsländer stoppades (se avsnitt 1.2 och 3.1).

Det finns enbart en handfull representanter för ländernas biståndsgörande på plats i Havanna. Det gäller kanadensiska CIDA, spanska AEI, italienska Cooperación Italiana, japanska JICA, schweiziska COSUDE, och i viss mån svenska Sida.

4. Administration, bemanning

En utsänd handläggare vid ambassaden i Havanna ansvarar för utvecklingssamarbetet och finansieras till hälften av Sida. Under perioden oktober 2001 till oktober 2003 förstärktes ambassaden med en biträdande bilateral expert (BBE).

Bilaga 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

REGERINGSBESLUT 5

1995-10-12

U 11 Vcu

ANKOM Sida
Datum 10-18
Ref REIA-1995-194
Dec 803-648

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 STOCKHOLM

Systemöppnande bistånd i Cuba

Ärendet

Regeringen beslutade den 14 november 1991 att Sveriges utvecklingssamarbete med Cuba skulle upphöra i takt med att ingångna avtal avslutades. Den 9 februari 1995 beslutade regeringen att kubanska medborgare kunde komma i fråga för BITS-finansierad kurs- och stipendiatverksamhet. Regeringen beslutade vidare att SAREC fick bedriva forskningssamarbete med Cuba. SAREC bemyndigades ingå avtal med Cuba om att fullfölja tidigare avbrutna biståndsinsatser. Den nya biståndsmyndigheten Sida har den 1 juli 1995 övertagit ansvaret för dessa verksamheter. Regeringen önskar med dagens beslut underlätta för den nya myndigheten att agera.

EU:s allmänna råd har den 2 oktober 1995 beslutat att inleda en sonderande dialog med Cuba i syfte att främja en fredlig övergång till demokrati och ekonomisk öppenhet. En beredning av ett eventuellt förhandlingsmandat angående samarbetsavtal kommer att aktualiseras först när rådet gjort en utvärdering av samtalen. Parallellt med dialogen genomför EU vissa humanitära och andra biståndsinsatser.

Bl.a. mot denna bakgrund anser regeringen att det bör finnas möjligheter för Sverige att bidra till att skapa förutsättningar för ekonomisk och politisk systemöppning som främjar demokratisering och respekt för mänskliga rättigheter.

Postadress
Box 16121
103 33 STOCKHOLM

Gatuadress
Gustav Adolfs torg 1

Telefon
786 6000

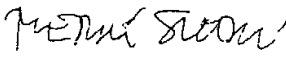
Fax
723 11 76 (G3)

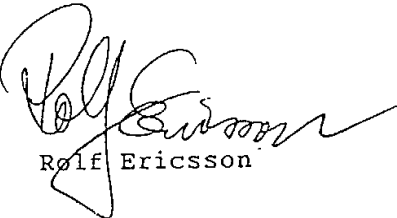
Telex
10590 MINFOR S

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att Sida genom internationella och svenska institutioner och organisationer får stödja initiativ i Cuba som bidrar till att skapa förutsättningar för ekonomisk och politisk systemöppning och som främjar demokratiska reformer och respekten för mänskliga rättigheter.

På regeringens vägnar

Pierre Schori

Rolf Ericsson

Kopia till

Fi/BA
Exportkreditnämnden
Svenska institutet
Riksrevisionsverket (4)
Exportrådet
Amb. Havanna
presschefen UD

Bilaga 2

06/07 TOR 13:59 FAX 46 8 7231176

UD-AIME

002

46 8 7231176

EUROPEISKA UNIONEN
RÅDET

Bryssel den 29 november 1996

12161/96

LIMITE

PESC	304
COLAT	6

GEMENSAM STÅNDPUNKT
av den 2 december 1996

om Kuba utfärdad av rådet på grundval av artikel J 2
i Fördraget om Europeiska unionen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT FÖLJANDE GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel J 2 i detta.

12161/96
DG E PESC I

FT/hj

S
1

1. Målet för Europeiska Unionen i dess förbindelser med Kuba är att uppmuntra en övergångsprocess till pluralistisk demokrati och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter samt en hållbar återhämtning och förbättring av det kubanska folkets levnadsstandard. Det är högst troligt att en övergång blir fredlig om den nuvarande regimen själv inleder eller tillåter en sådan process. Det är inte Europeiska Unionens politik att försöka åstadkomma förändringar genom tvingande åtgärder som leder till ökade ekonomiska svårigheter för det kubanska folket.

2. Europeiska Unionen erkänner den försiktiga ekonomiska öppning som hittills förevarit på Kuba. Unionen har en stark önskan att bli Kubas partner i den fortskridande och oåterkalleliga öppningen i den kubanska ekonomin. Det är Europeiska Unionens åsikt att samarbete fullt ut med Kuba kommer att vara beroende av att de mänskliga rättigheterna och den politiska friheten förbättras, som Europeiska rådet i Florens angett.

3. För att underlätta en fredlig förändring i Kuba kommer Europeiska unionen att

- a) intensifiera den nuvarande dialogen med de kubanska myndigheterna och med alla sektorer i det kubanska samhället för att främja respekt för de mänskliga rättigheterna och verkliga framsteg mot pluralistisk demokrati,
- b) mer aktivt än hittills söka tillfällen att påminna de kubanska myndigheterna, såväl offentligt som privat, om grundläggande ansvar för mänskliga rättigheter, särskilt i fråga om yttrandefrihet och föreningsfrihet,
- c) uppmuntra till att den interna lagstiftningen om politiska och medborgerliga rättigheter reformeras, däribland den kubanska straffrätten och, som en följd, att alla politiska brott avkriminaliseras, alla politiska fångar friges och att trakasserier och bestraffning av dissidenter upphör,

- d) utvärdera hur Kubas inrikes- och utrikespolitik utvecklas efter samma standarder som dem som tillämpas på Europeiska unionens förbindelser med andra länder, i synnerhet i fråga om ratificering och efterlevnad av internationella konventioner om mänskliga rättigheter,
- e) under tiden fortsätta att vara villig att, genom medlemsstaterna, ge tillfälligt humanitärt bistånd, under förutsättning att överenskommelse om distribution dessförinnan kan träffas. Nuvarande åtgärder för att säkerställa distribution med hjälp av icke-statliga organisationer, kyrkor och internationella organisationer kommer att upprätthållas och, om det är lämpligt, förstärkas. Det noteras att kommissionen handlar utifrån samma förutsättning,
- f) fortsätta att vara villig att, genom medlemsstaterna, även genomföra riktade ekonomiska samsarbetsåtgärder för att stödja den ekonomiska öppning som pågår. Det noteras att kommissionen handlar utifrån samma förutsättning.

4. Allteftersom de kubanska myndigheterna gör framsteg mot demokrati kommer Europeiska unionen att stödja denna process och undersöka hur de resurser som finns till dess förfogande på ett lämpligt sätt kan användas för ändamålet, däribland att

- intensifiera en konstruktiv och resultatinkäntad politisk dialog mellan Europeiska Unionen och Kuba,
- intensifiera samarbetet, i synnerhet det ekonomiska samarbetet,
- fördjupa dialogen med de kubanska myndigheterna genom lämpliga instanser för att vidare utforska möjligheterna för framtida förhandlingar om ett samsarbetsavtal med Kuba på grundval av de relevanta slutsatserna från Europeiska råden i Madrid och Florens.

5. Genomförandet av denna gemensamma ståndpunkt kommer att kontrolleras av rådet.
En utvärdering av denna gemensamma ståndpunkt kommer att företas efter sex månader.

6. Denna gemensamma ståndpunkt träder i kraft den 2 december 1996.

7. Denna gemensamma ståndpunkt skall offentliggöras i officiella tidningen.

Utfärdad i Bryssel den 2 december 1996

På rådets vägnar
Ordförande

R. QUINN

Kopians överensstämmelse med originalet intygas

För generalsekretären

**EUROPEISKA UNIONENS
RÅD
GENERALSEKRETARIATET**

L. A. EVANGELOU
Generaldirektör

Bilaga 3

Country Fact Sheet: CUBA 2004-02-24

(Sources: Human Development Report 2003, Reporters without borders world wide press freedom index, Länder i fickformat)

Population: 11 300 000 (2002)

GDP per capita (PPP-USD): 5 259 (2001)

Human Development Index Ranking: 52 out of 175 countries (2003)

Life expectancy at birth (years): 76, 5 (2000–2005)

Adult literacy rate (% age 15 and above): 96,8 (2001)

Under-five mortality rate (per 1000 live births): 9 (2001)

Maternal mortality ratio reported (per 100 000 live births): 33 (1985–2001)

Population with access to improved sanitation (%): 98 (2000)

Public expenditure on health (as % of GDP): 6,1 (2000)

Public expenditure in education (as % of GDP): 8,5 (1998–2000)

Worldwide press freedom index ranking: 134 out of 139 countries (2002)

PLANNING OVERVIEW Cuba PER Sector

SUBAPPR	(All)
DEVCOOPAGR	(All)

Delimitation:

Status: A, I, P, C
 Region/Country: Cuba
 Sector: -
 Alloc acc: All but NGO
 Other: Status C with agr end > 200400

ALLOC FRAME	ITEM	SECTOR	AGREEMENT ID AND TITLE	AGR PERIOD	CONTRIBUTION ID AND TITLE	STATUS	Data					
							DAA TOTAL	DISB UP TO 2003-12-31	DISB 2004	FC 2005		
OUTSIDE COUNTRY/ALLO	Central America	1 HR & Demo	A7260186 Support to IIDH 2002-05	200207-200512	61000707 Uppsala Univ/Confl study	P	500 000	0	0	500 000	0	
			A6100157 IIDH Spec. Prog. Cuba	199907-200412	61000626 IIDH Cuba	A	2 150 000	550 000	300 000	1 150 000	450 000	
			A6100220 IAD/Cuba and the IFIs	200004-200306	61000294 IIDH Special Programme	A	3 500 000	3 500 000	0	0	0	0
			A6100288 Stärk marknadreform Kuba	200103-200309	61000432 IAD/Cuba and the IFIs	A	1 500 000	1 500 000	0	0	0	0
			A6100336 ECLAC National Accounts	200111-200506	61000505 CDR Market Reform Cuba	A	1 070 000	956 953	0	0	0	0
			A6100358 OPIC/Democracy & Dialogue	200201-200404	61000536 ECLAC National Accounts	A	6 000 000	4 500 000	1 500 000	1 500 000	0	0
			A6100360 Decon/Training econ. Cuba	200206-200506	61000637 OPIC/Democracy & Dialogue	A	700 000	700 000	0	0	0	0
			A6100366 Cuba - C	200412	61000552 Decon/Training econ. Cuba	A	18 600 000	10 900 000	0	7 700 000	0	0
			A6100369 Travel Fund, Cuba	200209-200406	61000551 Caritas/Childr. youth Cub	A	3 000 000	3 000 000	0	0	0	0
			A6100404 GFS/Worker's Union Exch.	200210-200312	61000656 Travel Fund, Cuba	A	50 000	19 903	0	30 097	0	0
			A6100420 UNDP/PDHL Cuba pilote pha	200212-200406	61000659 GFS/Worker's Union Exch	A	77 000	77 000	0	0	0	0
			A6100421 IAD/Cuba and the IFIs	200301-200612	61000554 UNDP/PDHL Cuba pilote pha	A	870 000	870 000	0	0	0	0
			A6100429 Church of Sw/MUNGLO II	200306-200506	61000672 IAD/Cuba and the IFIs	A	1 800 000	550 000	0	750 000	500 000	0
			A6100458 GFS- lab union coop CUBA	200402-200503	61000650 Church of Sw/MUNGLO II	A	669 600	335 000	0	334 600	0	0
			A6100459 IKED-welfare sem. CUBA	200402-200412	61000722 GFS/Trade union exch. -2	A	276 000	0	276 000	276 000	0	0
			A7100807 CUB KTS Bank Managm II	200206-200305	61000644 IKED/Seminar soc policy	A	558 000	0	558 000	558 000	0	0
			A6100213 Cuba -S	200403-200706	71008103 CUB KTS Bankmgm II	A	4 104 328	4 104 328	0	0	0	0
			A6100399 Diakonia LA 04-06		61000428 Cuba -S	C	464 269	511 300	-47 031	-47 031	0	0
					61000714 Diakonia Cuba	A	2 100 000	0	350 000	700 000	700 000	700 000
			1 HR & Demo Total							47 989 197	32 074 484	2 936 969

ALLOC FRAME	ITEM	SECTOR	AGREEMENT ID AND TITLE	AGR PERIOD	CONTRIBUTION ID AND TITLE	STATUS	DAA TOTAL	DISB UP TO 2003-12-31	DISB 2004	FC 2004	FC 2005	FC 2006
		2 SOCIAL	A7180006 CUB KTS Radiation protect	200102-200403	71600636 CUB Radiation protection	A	4 000 000	3 989 643	0	10 357	0	0
		2 SOCIAL	Total				4 000 000	3 989 643	0	10 357	0	0
		3 Infra, trade etc	A6100430 IKED/Knowledge Ec Cuba	200310-200606	61000702 IKED/Knowledge Ec Cuba	A	2 560 000	836 000	0	1 020 000	704 000	0
		3 Infra, trade etc Total	Total				2 560 000	836 000	0	1 020 000	704 000	0
		4 NATURAL RES	A6100457 Environment Baracoa	200306-200401	61000686 Environment Baracoa	A	40 000	37 950	0	0	0	0
		4 NATURAL RES	Total				40 000	37 950	0	0	0	0
		9 OTHER	A6100297 Gbg:s univ/Social Work	200107-200506	61000555 Gbg Univ/soc work	I	500 000	0	0	250 000	0	0
			A6100322 Programme Officer Cuba	200109-200501	61003937 Research exch soc work	A	746 560	746 560	0	0	0	0
			A6100374 ITTC/Prep of seminar	200208-200307	61000549 Programme Officer Cuba	A	2 848 247	1 879 872	83 015	900 000	0	0
			A6100418 Soton.Univ/Oral History	200212-200406	61000643 ITTC/Prep of seminar	A	85 000	73 251	0	0	0	0
		9 OTHER	Total				170 000	170 000	0	0	0	0
		(blank)		-	61000560 Progr officer (part time)	I	4 349 807	2 869 683	83 015	1 150 000	0	0
		(blank)			61000649 UNDP/PDHL Cuba	I	2 070 000	0	0	900 000	0	0
		(blank) Total					4 000 000	0	0	2 000 000	2 000 000	0
		Central America Sum					6 070 000	0	0	2 900 000	2 000 000	0
		3 Infra, trade etc	A7401420 UNDP Kuba Orkan	200303-200406	74002279 UNDP Cuba	A	65 009 004	39 807 760	3 019 984	18 532 023	4 354 000	700 000
		3 Infra, trade etc Total	Total				4 000 000	4 000 000	0	0	0	0
		4 NATURAL RES	A7400642 UNDP Cuba Agricult rehab	199901-200301	74000635 CAP CUBA UNDP	A	4 000 000	4 000 000	0	0	0	0
		4 NATURAL RES	Total				4 000 000	4 000 000	0	0	0	0
		Humanitarian assistance Sum					8 000 000	8 000 000	0	0	0	0
		Humanitarian assistance Sum					73 009 004	47 807 760	3 019 984	18 532 023	4 354 000	700 000
		OUTSIDE COUNTRYALLOCC Total					73 009 004	47 807 760	3 019 984	18 532 023	4 354 000	700 000
		Grand Total										

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
www.sida.se, info@sida.se